

Samenleven in Vierhuizen

Advies voor Vierhuizen

NoorderRuimte

Waarde(n)volle ruimte!

Samenleven in Vierhuizen

Advies voor Vierhuizen

In opdracht van
Vereniging Dorpsbelangen Vierhuizen

Hanzehogeschool Groningen
Kenniscentrum NoorderRuimte
Annette Tjeerdsma MSc
Augustus 2012

Voorwoord

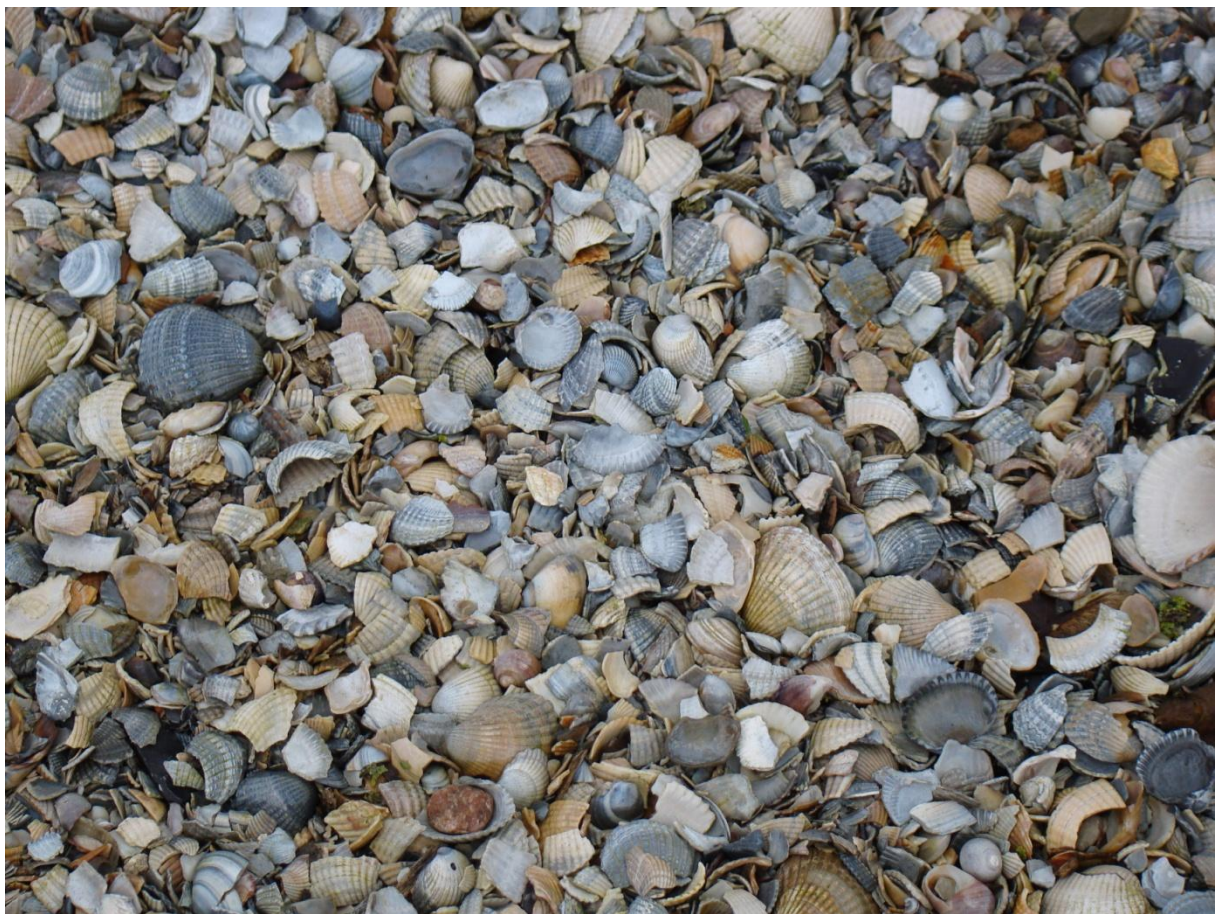
Dit adviesrapport ***Samenleven in Vierhuizen. Advies voor Vierhuizen*** is bestemd voor het bestuur van de Vereniging Dorpsbelangen en voor de inwoners van het dorp Vierhuizen.

Op deze plaats wil ik daarom graag het bestuur van deze Vereniging Dorpsbelangen hartelijk bedanken voor het vertrouwen dat ik kreeg als onderzoeker en alle informatie die zij mij hebben verstrekt.

Daarnaast bedank ik ook de inwoners van Vierhuizen die meededen aan het inwonersonderzoek en de interviews. Deze hebben veel informatie opgeleverd voor het advies dat voor u ligt.

Het onderzoeksrapport en het adviesrapport zijn beiden te vinden op de website www.hanze.nl/dorpsonderzoeken.

Annette Tjeerdsma

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Inleiding	8
2. Gezellig en thuis in de rust en ruimte	12
3. Voorzieningen in Vierhuizen: niet met en niet zonder!	14
4. Samen leven of SAMENLEVEN in Vierhuizen?	18
5. Ondernemen en verenigen	22
6. Samen aan de slag!	26
Bronnen	30

1. Inleiding

In het kader van het project Vitale Dorpen mochten de dorpen in gemeente De Marne in 2011 een verzoek indienen om een financiële bijdrage. Het geld hiervoor komt uit het Gebiedsprogramma 2011-2012 van de provincie Groningen. Het budget is bedoeld om dorpen op weg te helpen bij het organiseren van activiteiten rond krimp en leefbaarheid (Gemeente De Marne, 2012). De activiteiten moeten bijdragen aan het vergroten van kennis en bewustwording over leefbaarheid en krimp op het gebied van welzijn, cultuur(historie), gezondheid, sport en recreatie, ontmoeten, educatie, natuur of milieu (Dorpsfemme, 2012).

Het bestuur van Vereniging Dorpsbelangen Vierhuizen heeft een budget toegekend gekregen om een opdracht voor een dorpsonderzoek te verstrekken aan het Kenniscentrum NoorderRuimte van de Hanzehogeschool Groningen. Het doel van dit dorpsonderzoek was om stil te staan bij de leefbaarheid van het dorp: nu en in de toekomst. Het onderzoek is uitgevoerd door een onderzoeker van dit kenniscentrum en hierbij geholpen door drie studenten van de opleiding Vastgoed & Makelaardij en Cees Jan Diepeveen. Cees Jan heeft zich in het kader van zijn eigen afstudeeronderzoek van de opleiding Facility Management gericht op het ouder worden in Vierhuizen.

Met behulp van twee schriftelijke vragenlijsten zijn alle kinderen en inwoners van Vierhuizen bevraagd hoe zij hun leefomgeving waarderen. De thema's in deze vragenlijst zijn de woonsituatie, de sociale omgeving, de voorzieningen en het organiserend vermogen (zie figuur 1). De algehele conclusie was dat inwoners van Vierhuizen positief zijn over hun leefomgeving. De resultaten van het vragenlijstonderzoek zijn beschreven in het onderzoeksrapport '*Vierhuizen 2012*' (Tjeerdsma, 2012). Daarna zijn in mei en juni 2012 interviews gehouden door de onderzoeker en Cees Jan Diepeveen met zestien dorpsbewoners. In dit rapport worden op basis van de conclusies uit het vragenlijstonderzoek en de interviews adviezen gegeven aan het bestuur van de Vereniging Dorpsbelangen en aan de inwoners van Vierhuizen.

Voor de adviezen is een actieve werkwoordsvorm gebruikt: 'organiseer', 'beschrijf', 'benoem', etc. Deze woordkeuze is niet bedoeld om te bevelen, maar om de actiegerichtheid te benadrukken. In dit rapport worden het bestuur en de inwoners aangesproken met 'u'.

De adviezen worden gegeven aan de hand van het onderzoeksmodel voor de leefomgeving (figuur 1). In hoofdstuk 2 staan adviezen voor de woonomgeving, in hoofdstuk 3 voor de voorzieningen, in hoofdstuk 4 voor het sociale klimaat en ten slotte in hoofdstuk 5 voor het organiserend vermogen in Vierhuizen.

Figuur 1: Vier domeinen en domeinaspecten voor de leefomgeving

De oudste vermelding van de naam Vierhuizen dateert uit 1525. De plaats heeft zijn naam te danken aan de vier stenen huizen die er toen stonden. Vierhuizen lag aan zee, verscholen achter de middeleeuwse zeedijk. Naast een bevolking van voornamelijk agrariërs verdiende een deel van de Vierhuisters zijn brood met de visvangst.

487 jaar later is het nog steeds goed wonen in Vierhuizen. Toch wil het dorp stil staan bij de huidige situatie en nadenken over de toekomst. Vereniging Dorpsbelangen Vierhuizen en de inwoners van het dorp willen het dorp leefbaar houden. Met dit doel sluit zij aan bij het doel van de gemeente De Marne. Op 22 december 2011 heeft de gemeenteraad van De Marne het '*Woon- en leefbaarheidsplan De Marne*' vastgesteld. Het doel van dit plan is om de dorpen in hun gemeente leefbaar te houden – ondanks de daling van het aantal inwoners en de verwachte wijziging van de samenstelling van de bevolking. Deze ontwikkeling wordt bevestigd door prognoses. De Marne behoort tot de sterkst krimpende gebieden van Noord-Nederland: tot 2040 wordt een bevolkingsdaling van -14,9% verwacht (t.o.v. 2010).

De gemeente hecht in haar plan waarde aan de uitkomsten van het CAB ('Bedreigd bestaan'): *Kleine dorpen op het Noord-Groninger platteland zijn springlevend. Mensen wonen er met plezier en zijn er gelukkig en tevreden met hun woonomgeving. Dat zij in een hechte gemeenschap wonen is daarvoor van groot belang.* De gemeente geeft hier invulling aan door niet in te zetten op een sturend beleid, maar door ruimte te bieden aan initiatieven die vanuit de dorpsgemeenschappen ontstaan. De uitvoering van dit onderzoek in Vierhuizen is een voorbeeld van zo'n initiatief – zoals beschreven in de inleiding.

Vierhuizen zette zichzelf in 2007 landelijk op de kaart met de deelname aan 'Renovatie' van de AVRO. In dit programma kregen televisiekijkers de kans om een historisch gebouw uit te kiezen dat voor één miljoen euro zou worden gerestaureerd. De kerk van Vierhuizen heeft op 23 december 2006 tijdens een live-uitzending deze finale gewonnen.

Laura Maaike Tjamme Ruben Kirsten Marcel Johan Yara Kylian Rik-jan Leonie Kim Mark
 Daniël Paula Sterre Daniëlle Erwin Eisbrand Martijn Imke Malou Savenne Tjmen Iris
 Lydia Anneke Charlotte Jan-Paul Wouter Mathijs Corné Troukje Geert Gerhard

2. Gezellig en thuis in de rust en ruimte

Als u aan Vierhuizen denkt, dan denkt u vooral aan de rust, ruimte, (t)huis en gezelligheid. Uit dit dorpsonderzoek komen nog meer positieve punten naar voren. Deze (woon)kwaliteiten zijn de sterktes van uw woonomgeving en die wilt u natuurlijk graag behouden. Hoe gaat u dat doen?

Van de vier thema's van het dorpsonderzoek, krijgt het wonen in Vierhuizen de hoogste waardering: u woont hier graag. U bent in Vierhuizen komen wonen om de rust en de ruimte, maar ook om de woning en omdat u graag in een dorp of landelijk gebied wilt wonen. De kinderen die de vragenlijst hebben ingevuld, vinden het vooral fijn om in Vierhuizen te wonen, omdat er ruimte is om buiten te spelen. Ook zij houden van de natuur en de rust in het dorp.

De kinderen geven aan dat zij het niet altijd veilig vinden op straat: dit komt vooral door de snelheid van het verkeer. U geeft zelf ook aan dat u vindt dat er te hard gereden wordt binnen en buiten het dorp. Breng de gemeente hiervan op de hoogte en doe voorstellen waarmee snelheid kan worden beperkt. U kunt ook zelf wat doen: plaats om de zoveel meter een '*Victor Veilig*' langs de weg. '*Victor*' is verkrijgbaar bij de ANWB-winkels en laat weggebruikers weten dat er (spelende) kinderen in de buurt zijn. Victor Veilig is een licht kunststof mannetje met een vlag in zijn hand: door de opvallende kleur heeft hij een hoog attentiegehalte voor automobilisten en andere weggebruikers. Geef zelf uiteraard het goede voorbeeld.

De fiets- en wandelpaden in en om Vierhuizen worden regelmatig door u gebruikt. U hebt aangegeven dat u graag meer fiets- en wandelpaden wilt. Inventariseer welke wandel- en fietsverbindingen u nog mist. Geef aan of het voor recreatief gebruik is of ook voor woon-werkverkeer en inventariseer wat u zelf kunt realiseren. U vindt dat het onderhoud van de huidige fiets- en wandelpaden nog wel te wensen over laat: ook hier kunt u wellicht zelf iets in betekenen. Verzamel uw (reële!) wensen en ga met voorstellen naar de gemeente.

Veel van u hebben al een en ander gedaan om uw woning te isoleren en te verduurzamen. Er is ook een groep mensen die hier (misschien) nog mee aan de slag wil. Deze mensen zouden bijvoorbeeld graag zonnepanelen of een zonneboiler willen plaatsen (41%) of een energiescan (laten) uitvoeren (28%). Inventariseer wie dit zijn en of u materialen met elkaar kunt inkopen: dit kunt u bijvoorbeeld doen door een oproep in de Dorpsbabbel te plaatsen. Misschien is er zelfs wel iemand op het dorp die hier goede contacten voor heeft! Er zijn ook netwerken actief die zich bezighouden met 'Duurzame dorpen': sluit u zich hierbij aan om u te laten inspireren tot goede ideeën en om gebruik te maken van hun kennis. Het Netwerk Duurzame Dorpen levert voorbeelden van geslaagde initiatieven (www.netwerkdurzedorpen.nl).

Misschien is het een leuk idee om met elkaar te werken aan het dorps(aan)gezicht. De bocht in de Hoofdstraat in de kern van het dorp kan een mooi punt zijn om elkaar buiten te ontmoeten. Er is ruimte om een soort brink te realiseren. Met een paar bankjes en een paar mooie bloembakken aan de lantaarnpalen of op de straat en op het gras kan hier een mooi punt ontstaan voor dorpsbewoners om elkaar spontaan te ontmoeten, als startpunt voor een gezamenlijk ommetje, of voor fietsende en wandelende toeristen een mooi plekje te geven om te pauzeren. Met het uitzicht op de oude boerderij, de molen én de kerk is het een heerlijke plek om even tot rust te komen.

De omgeving van Vierhuizen vindt u aantrekkelijk. Inventariseer wat deze omgeving precies zo aantrekkelijk maakt en hoe u er met elkaar voor kunt zorgen dat dit zo blijft of zelfs nog mooier wordt. Op die manier onderhoudt u de kwaliteiten van uw dorp en maakt u het een interessant dorp voor nieuwe inwoners: hoezo krimp? Hier wil je toch júst wonen?

*'Ik heb nog nooit ergens zó mooi gewoond
als hier in Vierhuizen'*

3. Voorzieningen in Vierhuizen: niet met en niet zonder!

Hoewel Vierhuizen niet in de dagelijkse behoeften van zijn inwoners kan voorzien in de persoon van een bakker, een slager en een melkboer, heeft het wel degelijk andere belangrijke voorzieningen! Bijvoorbeeld de kerk, de molen en het dorpshuis waar omheen de dorpsgemeenschap zorgt voor de dorpsactiviteiten. Hierdoor wordt de leefbaarheid op peil gehouden: voorzieningen zijn het resultaat van wat u als inwoners samen produceert. Bedenk hoe u deze voorzieningen nu en in de toekomst optimaal in kunt zetten voor de leefbaarheid in het dorp: de dorpsgemeenschap moet blijven bloeien en moet dus gevoed worden. In een dorp zonder voorzieningen vindt u goede relaties met medebewoners van groot belang: investeer hierin! Neemt u bijvoorbeeld eens uw buurman of buurvrouw mee naar een gezamenlijke avond, biedt elkaar een lift aan, haal een boodschap voor elkaar of maak eens gezamenlijk een wandeling.

U vindt het geen probleem om uw dagelijkse boodschappen buiten Vierhuizen te moeten halen; er is een aantal inwoners die boodschappen of andere benodigdheden via internet bestellen. Zij vinden dat dit het leven in Vierhuizen vergemakkelijkt: deel ook dit gemak met elkaar! Wijs uw dorpsgenoten die internet nog niet (op deze manier) gebruiken op dit gemak en biedt ondersteuning aan om online te leren winkelen. U kunt dit bijvoorbeeld doen in de vorm van een cursus of als burenhulp. Niet iedereen zal behoefte hebben aan deze 'digitale snelweg': een andere mogelijkheid is om samen een boodschappendienst te starten, of om bijvoorbeeld een verdeelpunt in het dorpshuis te creëren. De winkelier kan dan hier de boodschappen brengen, waarna u het zelf ophaalt uit 't Vierhuis. In Schouwerzijl gebeurt dit al met brood.

De kinderen in het dorp kunnen niet zonder de speeltuin. Zorg er voor dat deze goed wordt onderhouden en schoongehouden en aan alle veiligheidseisen voldoet. Het gaat om de veiligheid van de kinderen die hier graag spelen!

De kinderen vinden het leuk om te voetballen op het voetbalveld en willen daarom graag dat dit veld vaker en beter onderhouden wordt. Uit het inwonersonderzoek blijkt echter dat u vindt dat het volleybalveld en het voetbalveld niet goed benut worden. Uit de interviews bleek dat dit onder andere komt door de staat waarin deze velden zich verkeren. Bedenk hoe u hier met elkaar weer een mooi veld van kunt maken zodat de kinderen hier weer prettig en vaker op kunnen spelen. Inventariseer ook welke ideeën voor *andere* invulling er zijn: 32 mensen vinden dat de velden beter voor andere doeleinden gebruikt kunnen worden!

U komt in het dorpshuis 't Vierhuis voor de gezelligheid. Vierhuizen kan niet zonder dit dorpshuis! Bedenk met elkaar hoe u er voor kunt zorgen dat dit dorpshuis goed beheerd blijft en op welke manier het hele dorp gebruik kan maken van deze mooie voorziening. Een idee kan bijvoorbeeld zijn om eens een 'zaterdagavondcafé' te organiseren. Dat hoeft niet elke week, maar zou om te beginnen eens in de maand kunnen zijn. Op zo'n avond is het dorpshuis open voor spontane ontmoetingen, een borrel, een kaartspel, een potje biljart en/of een goed gesprek.

De website van Vierhuizen is een punt van aandacht. Als dorp kunt u zich via een mooie website letterlijk en figuurlijk goed op de kaart zetten! Het is een 'etalage' voor mensen van buiten het dorp. Zo kunt u vertellen wat Vierhuizen zo'n mooi dorp maakt om te wonen, maar u kunt er ook uw dorpsagenda op publiceren: wat is er te doen? Waarom zouden mensen hier naar toe moeten komen? Bijna de helft van u kent de website van Vierhuizen en ditzelfde aantal vindt ook dat de website weer up-to-date gemaakt moet worden. In de vragenlijst hebben zich zelfs al zes mensen gemeld die hier graag een bijdrage aan leveren! Pak dit met elkaar op: u kunt bijvoorbeeld een werkgroep opzetten die verantwoordelijk is voor deze leuke klus.

In mindere mate geldt dit ook voor de Dorpsbabbel. Deze wordt gewaardeerd en mag van u daarom wel wat vaker verschijnen. Meer dan de helft van de respondenten is bereid een bijdrage te leveren aan de inhoud van deze Dorpsbabbel! Verzamel deze mensen en bepaal hoe vaak de Dorpsbabbel in de bus gaat vallen dit jaar en wie er eindverantwoordelijk is. Inventariseer wie deze grote groep mensen is die bereid is om een bijdrage te leveren: elke bijdrage is welkom, dus omarm de ideeën.

4. Samen leven of SAMENLEVEN in Vierhuizen?

Samen leven en samenleven. Zo op het eerste oog twee bijna identieke verwoordingen, maar toch met een essentieel verschil. Samen leven kan een situatie zijn waarin u naast elkaar woont, toevallig burens en dorpsgenoten van elkaar bent, toevallig bij een zelfde vereniging zit, maar verder eigenlijk niet samenleeft. Samenleven heeft meer te maken met elkaar leren kennen, de huidige normen en waarden eigen maken, respect voor elkaar hebben om wie eenieder is, en samen dingen aanpakken. In welke vorm dan ook. Maar hoe?

De belangrijkste voorziening is misschien wel dat mensen elkaar kennen en om elkaar denken: u vindt saamhorigheid in het dorp belangrijk (84%). Toch geeft maar 24% aan dat er op dit moment daadwerkelijk eensgezindheid heerst in het dorp en drie mensen voelen zich zelfs eenzaam in Vierhuizen. Het is jammer dat er 60% van de inwoners wel saamhorigheid wenst, maar deze samenleving zonder verdeeldheid nu niet ervaart. Deze verdeeldheid zit vaak in de betrokkenheid bij activiteiten en in het verleden dat mensen met elkaar hebben. Waardeer de diversiteit van mensen in het dorp. Deze diversiteit geeft levendigheid en kleur aan uw gemeenschap! Realiseert u zich dat verschillende mensen ook verschillende wensen hebben, en respecteer deze. Daarnaast is het goed om herinneringen te koesteren, maar hecht vooral waarde aan de positieve verhalen. Laat de negatieve verhalen van vroeger achter u en maak samen nieuwe positieve herinneringen! Voorkom ook dat eventuele negatieve verhalen de ronde (blijven) doen, laat (oude) beelden van elkaar los en ga aan de slag met (oude) conflicten. Het zou toch eeuwig zonde zijn als mensen met goede ideeën hierdoor niet betrokken worden of blijven? Elkaar direct aanspreken over het verleden of over andere zaken waar u zich druk over maakt is moeilijk maar ook kwetsbaar. U zou een 'dorpsmediator' kunnen overwegen: een professioneel bemiddelaar die dit met u oppakt. Onderschat dit punt niet: sociaal kapitaal is van groot belang als het over leefbaarheid gaat!

U hebt in en buiten het dorp uw sociale netwerken. Inwoners ontmoeten elkaar vooral in het dorpshuis, buiten en op straat en thuis of bij iemand anders thuis. De relatie met de burens is goed en u kunt altijd hulp vragen aan uw medebewoners. Bijna de helft geeft aan dat zij door actief te zijn, veel sociale contacten hebben in het dorp. Er zijn ook 13 mensen die nog niet actief zijn, maar wel

graag actief willen worden. Spoor deze inwoners op! Verwelkom hun initiatieven, hun frisse blik en hun nieuwe ideeën. Met elkaar zorgt u ervoor dat Vierhuizen een prettig dorp blijft om te wonen!

Dienstverlening van burens of dorpsgenoten komt regelmatig voor: u leent elkaar gereedschap, geeft elkaar een lift, past op elkaars huisdieren en kinderen en u geeft de bloemen water en ruimt de post op bij afwezigheid. U wilt graag oud worden in Vierhuizen: *‘Wij willen hier zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen: we zijn absoluut niet van plan om Vierhuizen te verlaten!’*. Blijf met elkaar in gesprek over welke hulp u graag zou willen ontvangen en/of aanbieden om dit mogelijk te maken.

In het dorp is de sociale controle sterk aanwezig. Iets minder dan de helft van u vindt dit ook prettig. Probeer er achter te komen wie dit meer en wie dit in mindere mate waardeert en probeer hierin een goede balans te vinden. Respecteer elkaars wensen hierin en zoek een goede mate van sociale controle waarbij een ieder zich prettig voelt. U kunt bijvoorbeeld een telefoonboom starten met degenen die dat op prijs stellen: elke ochtend even een kort belletje of alles goed gaat. Voor anderen is het voldoende dat iemand een oogje in het zijl houdt bij afwezigheid. U kunt ook een ‘signaal’ afspreken bij aan- en afwezigheid: u zet een kaars in het windlicht achter het raam wanneer u thuis bent, en géén kaars in het windlicht als u een paar dagen weg bent. Inwoners die minder behoefte hebben aan een sociale controle, zouden deze misschien best willen uitvoeren. En mensen die het niet kunnen uitvoeren zouden het misschien wel wensen.

Doordat u dorpsactiviteiten organiseert, zorgt u samen voor leefbaarheid in het dorp. Maar dat moet niet op enkele mensen neerkomen... U vindt bijna allemaal dat deze dorpsactiviteiten belangrijk zijn voor Vierhuizen: zet daarom met elkaar uw schouders hieronder! Het is ook goed om kritisch te blijven kijken naar de activiteiten en te zorgen dat deze aan (blijven) sluiten bij de mensen en wensen van deze tijd.

U vindt dat de Vereniging Dorpsbelangen en haar commissies goed hun best doen voor de dorpsactiviteiten. 25% van u geeft aan dat de activiteiten aan herziening toe zijn. Ga met alle commissies eens bij elkaar zitten en zet alle activiteiten in chronologische volgorde achter elkaar. Ga

vervolgens de activiteiten *met een 'open mind' en kritisch* bij langs om te kijken of deze nog aansluiten bij de wensen. Misschien kan er met een kleine aanpassing al een veel grotere groep inwoners aangesproken worden! Dat zou toch mooi zijn! Voorwaarde is wel dat het bestuur en de commissies zich open stellen voor nieuwe, frisse ideeën en initiatieven. Deze ideeën en initiatieven hoeven uiteraard niet alleen van binnen de commissies en het bestuur te komen: juist niet! Geef alle inwoners ruimschoots de mogelijkheid om hun idee over te brengen en probeer eens iets nieuws! Omarm deze initiatieven en gun elkaar het succes. Accepteer ook de inwoners die geen behoefte hebben om zich hier in te mengen. Zoals in uw eigen dorpshuis staat: *'Tel wat je hebt, niet wat je mist!'*

Tel vooral ook wat je hebt als het gaat om de opkomst bij de activiteiten. Door (kleine) aanpassingen te doen in de activiteiten, trekken de activiteiten wellicht ook weer andere deelnemers aan. Al zou het eerst alleen maar uit nieuwsgierigheid zijn! Hiernaast is het een goed idee dat de 'vaste kern' aanwezig allemaal één dorpsbewoner uitnodigen en meenemen die er niet altijd bij is. Op deze manier hoeft deze dorpsbewoner niet alleen naar een avond toe en is de drempel laag om te komen. Als deze mensen komen wees dan blij dat ze er zijn, verwelkom ze en verwijt hen niet de keren dat zij er niet waren. Eens moet (weer) een eerste keer zijn en als die eerste keer prettig is, is de kans dat zij nogmaals komen vele malen groter!

41% doet *wel* mee aan de activiteiten omdat zij het belangrijk vinden dat er dorpsactiviteiten zijn en 24% vindt het een sociale verplichting. 69% doet *niet* mee omdat het niet aansluit bij hun interesse. Het is uw uitdaging om er voor te zorgen dat 100% van de deelnemers aanwezig is omdat zij het leuk vinden en omdat zij er dorpsgenoten ontmoeten!

5. Ondernemen en verenigen

U vindt het belangrijk dat er ondernemers zijn en dat er meer bedrijvigheid op het dorp komt. Onder de respondenten zijn er 34 in een plaatselijke onderneming actief. Vierhuizen heeft belang bij ondernemers die de leefbaarheid versterken en zorgen voor een goede naamsbekendheid. U zou met alle ondernemers in en rondom Vierhuizen bij elkaar kunnen komen om kennis met elkaar te delen: hoe ervaart u het ondernemerschap in dit gebied? Welke kansen en mogelijkheden liggen er nog en wie zou deze (gezamenlijk?) opkunnen pakken? Het dorpshuis biedt hiervoor een mooie plek: naast het zaterdagavondcafé kan er ook een ‘Ondernemerscafé’ georganiseerd worden. Op zo’n avond kunnen er ideeën uitgewisseld worden en krachten worden gebundeld.

Uit het onderzoek blijkt dat er veel initiatieven voor velerlei soorten ondernemerschap zijn bij de inwoners. Het zou mooi zijn als deze tot uitvoering komen: geef elkaar daarvoor de ruimte! Het is niet aan buitenstaanders om te vooraf te oordelen of deze initiatieven succesvol zullen zijn of niet. Om daar achter te komen is er maar één manier: proberen! Gun de initiatiefnemers deze ruimte en gun ze ook het succes.

Het dorp is tevreden over het bestuur van de Vereniging Dorpsbelangen Vierhuizen. U vindt het goed dat de vereniging er is, en uw belangen worden goed behartigd. Ook is het bestuur goed bereikbaar. De besturen en commissies van de verenigingen in uw dorp moeten zorgen dat zij voor wat zij doen een goed draagvlak hebben onder de inwoners.

Vanaf hier zijn de adviezen gericht aan de Vereniging Dorpsbelangen.

Om de jongeren bij het dorp te betrekken, is het verstandig om hen jong in te schakelen in de verschillende bestuursfuncties. Geef hen hiervoor de ruimte door jongere leden bijvoorbeeld als ‘bestuurslid in opleiding’ te laten meedraaien, zodat zij zien wat een bestuursfunctie inhoudt. Op die manier gaan ze in de leer bij de ervaren bestuursleden van nu. Zo bouwt u aan het toekomstig bestuurskader van uw verenigingen en het dorp.

Blijf als bestuur kritisch kijken naar uw eigen functioneren en durf hier ook open over te zijn: zowel binnen het bestuur als ook naar buiten toe. Het is belangrijk dat u als bestuur een heldere visie heeft op wat u wilt bereiken, dat u het vertrouwen heeft van uw leden, en dat u voldoende mensen meekrijgt om plannen uit te voeren. Hiervoor staan al een aantal adviezen op welke manier(en) u de inwoners actief kunt benaderen. Het is goed om nieuwe ideeën door de initiatiefnemer én een ‘oudgediende’ samen te laten uitvoeren. Dat is goed voor de verbinding, maar ook voor de nieuweling die nog niet weet hoe de hazen lopen.

Streef ernaar om meer of alle Vierhuisters te vertegenwoordigen, zodat u een breed draagvlak hebt. De samenstelling van het bestuur kan bijvoorbeeld nog meer dan nu afgestemd worden op de samenstelling van het dorp: de ene helft met zittende leden en de andere helft voor ‘nieuwkomers’ die voorheen geen bestuursfunctie bekleedden. Verbreed uw blik bij het nadenken over nieuwe leden: zet persoonlijke beelden van en over elkaar aan de kant en bundel uw krachten om samen iets moois te maken van het dorp. Geef inwoners de kans en de ruimte om zich aan te melden als geïnteresseerde voor een plek in een bestuur of een commissie.

Bepaal als bestuurders ook uw rol die u wilt vervullen: wat is het ideale profiel van een Vereniging Dorpsbelangen Vierhuizen? Sluit dit aan bij de visie die het dorp / Vereniging Dorpsbelangen heeft? Zet dit af tegen de huidige invulling van het bestuur: komt dit overeen of is het tijd voor vernieuwing en een andere koers? Het belang van het dorp moet hierbij in alle gevallen voorop staan! Beschrijf ook wat het dorp van het bestuur mag verwachten: bent u inspirerend, activerend, faciliterend, initiërend, organiserend? Zorg er voor dat u met deze verwachting aansluit bij wat het dorp nodig heeft, en maak het waar! Als bestuur kunt u hierin ook op zoek gaan naar ondersteuning: zie het als een soort van coaching. Dorpsfemme (www.dorpsfemme.nl) is bijvoorbeeld iemand die dorpen op diverse manieren ondersteunt. Zij zou met u kunnen kijken naar de rol die Dorpsbelangen kan spelen.

Evalueer ook de werking van de structuur zoals die nu is: naast het bestuur zijn er nog verschillende andere commissies en verenigingen in het dorp actief. Het bestuur kan intern (met haar commissies) gezamenlijk een koers uitzetten: wat wilt u met elkaar bereiken dit jaar? Maak een (fysiek!) draaiboek met daarin alle acties van het jaar en de verantwoordelijke personen hierbij. Stem met elkaar af en ga samen op pad. De draaiboeken geven inzicht, maar helpen ook nieuwe bestuursleden op weg wanneer zich dat voor doet. Probeer ook de 'ongeschreven regels' – en dus verwachtingen – op papier te zetten. Hoe transparanter hoe beter: mensen weten wat ze van het bestuur en haar commissies kunnen verwachten, en het bestuur weet welke verwachtingen ze waar moeten maken.

Misschien kunt u ook een hele nieuwe aanpak overwegen? Organiseer bijvoorbeeld een 'Dorpscongres' om alle taken die de Vereniging Dorpsbelangen geïnventariseerd heeft, te verdelen over het dorp. Het bestuur zou er ook voor kunnen kiezen om een meer coördinerende en leidinggevende taak op zich te nemen en de organisatie te delegeren aan andere betrokken inwoners in de vorm van werkgroepen en commissies. Zorg er in ieder geval voor dat u het *met elkaar* doet. Ook nieuwe mensen kunnen actief worden!

Met andere verenigingen buiten Dorpsbelangen kan gekeken worden naar mogelijkheden om (meer) samen te werken: bijvoorbeeld met de kerk en met de molen. Er kunnen gezamenlijk activiteiten worden georganiseerd of jullie kunnen elkaars ruimten gebruiken als dat zo uit komt!

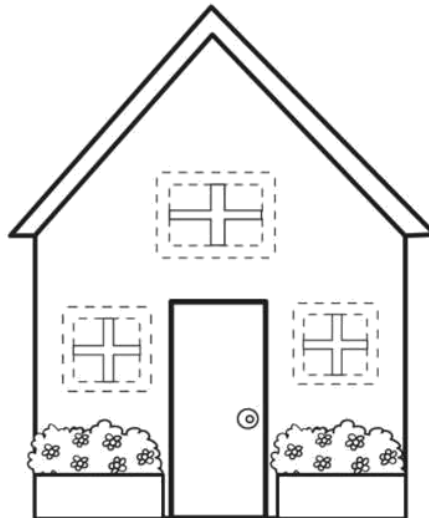

6. Samen aan de slag!

In de voorgaande hoofdstukken staan adviezen voor uw dorp. Die staan in dit hoofdstuk nog eens op opgesomd: u kunt samen aan de slag gaan met deze actiepunten!

Woonomgeving

- ✓ *Formuleer een dorpsidentiteit waar u trots op bent*
- ✓ *Inventariseer hoe u het dorp verkeersveiliger kunt maken: wat kunt u zelf en waarbij hebt u hulp nodig van de gemeente?*
- ✓ *Plaats een aantal 'Victor Veilig' poppen*
- ✓ *Verzamel duurzaamheidsinitiatieven (en sluit u aan bij een netwerk?)*

Voorzieningen

- ✓ *Investeer in goede relaties met medebewoners*
- ✓ *Help elkaar met online boodschappen doen*
- ✓ *Beschrijf de aantrekkelijkheid van de omgeving en hoe u deze kunt behouden of versterken*
- ✓ *Inventariseer ideeën voor het (onderhoud van) het voetbal- en volleybalveld of een andere inrichting daarvan. Informeer bij de gemeente naar de mogelijkheden*
- ✓ *Organiseer eens een 'zaterdagavondcafé'*
- ✓ *Maak een mooie, frisse, nieuwe website met de (reeds aangeboden!) hulp van Vierhuisters*
- ✓ *Doe een oproep voor een bijdrage aan een Dorpsbabbel en overweeg om deze vaker te laten verschijnen*
- ✓ *Geef 'De Brink' en met elkaar een facelift en maak er een mooie ontmoetingsplaats van!*

Sociaal Klimaat

- ✓ Benoem de kwaliteiten van hoe u samen leeft
- ✓ Verwelkom initiatieven
- ✓ Respecteer elkaars goede bedoelingen
- ✓ Communiceer met elkaar, en communiceer goed
- ✓ Investeer in de verbinding van mensen: vraag inwoners hoe zij dat graag zien!
- ✓ Maak hulpvragen en -aanbod inzichtelijk
- ✓ Kijk kritisch naar de huidige activiteiten en organiseer brainstormsessies met inwoners die dat wensen

Organiserend Vermogen

- ✓ *Stimuleer en faciliteer nieuwe initiatieven*
- ✓ *Bundel de ondernemende krachten*
- ✓ *Geef jonge bestuursleden de ruimte*
- ✓ *Ondersteun elkaar bij het realiseren van nieuwe ideeën*
- ✓ *Beschrijf de structuren in het dorp en bekijk of deze aan vernieuwing toe zijn*
- ✓ *Zet gezamenlijk (bestuur en commissies) een koers uit*
- ✓ *Maak draaiboeken voor activiteiten en jaarplanning*

*Wees trots op uw inwoners,
omdat ze betrokken zijn en inzet tonen!*

Bronnen

CAB. *Bedreigd bestaan*. Assen: Van Gorcum BV.

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2011). *Gemeente op Maat; De Marne*. Den Haag.

Dorpsfemme. (2012). *Tussenbericht Vitale Dorpen*.

Gemeente De Marne (2011). Woon- en Leefbaarheidsplan 2011-2021. Toekomst voor kwaliteit en ruimte.

Gemeente De Marne. (2012). Project Vitale dorpen in De Marne.

Rijksoverheid. (sd). *ABF Research – Primos prognose 2011*. Opgeroepen in april 2012, van <http://primos.datawonen.nl/>

Reeks dorpsonderzoeken

(www.hanze.nl/dorpsonderzoeken)

Tjeerdsma, A. (2012). *2011 in Tjuchem. Hoe waarderen inwoners van Tjuchem hun leefomgeving?* Kenniscentrum NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen

Tjeerdsma, A. (2012). *Tjuchem redt zich wel! Advies voor Tjuchem.* Kenniscentrum NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen

Rozema, J. (2012). *Nieuw-Balinge 2011. Hoe waarderen inwoners van Nieuw-Balinge hun leefomgeving?* Kenniscentrum NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen

Rozema, J. (2012). *Veur en deur ons saomen. Advies voor Nieuw-Balinge.* Kenniscentrum NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen

Rozema, J., & Tjeerdsma, A. (2011). *Niehove anno 2011. Hoe waarderen inwoners van Niehove hun leefomgeving?* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen.

Rozema, J., & Tjeerdsma, A. (2011). *Rustig blijven wonen in Niehove. Advies voor Niehove 3.0.* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen.

Buiter, O., & Rozema, J. (2011). *Leven in Houwerzijl. Onderzoek naar de ervaren kwaliteit van de leefomgeving.* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen.

Rozema, J., Buiter, O., & Van den Berg, J.A. (2011). *Samen mooi wonen in Houwerzijl. Adviezen voor Houwerzijl 2025.* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen.

Buiter, O. (2010) *Dorpsonderzoek Ulrum.* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen.

Rozema, J. (2010). *Het leeft in Westernieland.* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen.

Rozema, J. (2010). *Het kan in Westernieland.* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling NoorderRuimte, Hanzehogeschool Groningen.

